

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/188/2021
Identifikačné číslo spisu:	1317219270
Dátum vydania rozhodnutia:	13.12.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1317219270.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Carlton Property, s. r. o., so sídlom Hviezdoslavovo nám. 3, Bratislava, IČO: 36 860 492, právne zast.: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, proti žalovanému: P. Y., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XX, J., právne zast.: Mgr. Alica Mendlová, advokátka, Riečna 2, Bratislava, o určenie neexistencie práv žalovaného ako zamestnanca podľa pracovnej zmluvy, vedenom na Okresnom súde Bratislava III, pod sp. zn. 24Cpr/30/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. septembra 2020 sp. zn. 4CoPr/3/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 30. septembra 2020 sp. zn. 4CoPr/3/2020 z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1.Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 04. júna 2019, č. k. 24Cpr/30/2017-330 v I. výroku návrh na prerušenie konania zamietol, v II. výroku žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že práva žalovaného (ako zamestnanca) voči žalobcovi (ako zamestnávateľovi) podľa pracovnej zmluvy zo dňa 25.09.2017 tu nie sú zamietol a v III. výroku žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania.

1.1 Súd prvej inštancie zistil, že písomnú pracovnú zmluvu medzi žalobcom a žalovaným zo dňa 25.09.2017 podpísali za žalobcu Mgr. R. C. a Ing. X. T., pričom zmluva sa uzatvorila na dobu 12 mesiacov od nástupu do práce, t. j. do 25.09.2018. Dňa 23.11.2017 žalovaný doručil Všeobecnej zdravotnej poisťovni a Sociálnej poisťovni oznámenie, že uzavrel pracovnú zmluvu, ale zamestnávateľ si nesplnil svoju zákonnú registračnú povinnosť prihlásiť ho ako zamestnanca, preto žiadal o prešetrenie tejto situácie. Následne si Všeobecná zdravotná poisťovňa ako aj Sociálna poisťovňa vyžiadali od žalobcu stanoviská k pracovnému pomeru zo žalovaným. Dňa 27.11.2017 žalovaný vyzval žalobcu na zaplatenie mzdy za mesiace september a október, ktorých splatnosť už nastala. Žalobca oznámil žalovanému listom zo dňa 07.12.2017, že jeho pracovná zmluva nie je platná, keďže pán C. a pani T.

neboli konateľmi žalobcu, preto nemohol ani vzniknúť pracovný pomer, z ktorého by žalovanému vyplývalo právo na mzdu. Rozhodnutím zo dňa 10.01.2018 Sociálna poisťovňa prerušila konanie vo veci vzniku sociálneho poistenia žalovaného a to, až do úplného zistenia skutkového stavu veci.

1.2 Súd prvej inštancie mal ďalej za to, že sa viedli viaceré súdne konania, ktoré súviseli s predmetným sporom. Predovšetkým konanie na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 28Cb/150/2017 v spore žalobcov ADS PROPERTY, s.r.o., Ing. C. N. a O. Y. proti žalovanému Carlton Property, s.r.o., o neplatnosť rozhodnutí jediného spoločníka, ako aj konanie na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 32Cb/133/2017 v spore žalobcov Ing. C. N. a O. Y. proti žalovanému Carlton Property, s.r.o., o neplatnosť rozhodnutí mimoriadneho valného zhromaždenia, ktorými boli odvolaní aj menovaní konatelia spoločnosti. Právoplatne už bolo skončené konanie na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 33Exre/450/2017, o zosúladienie zápisov o zapísanej osobe Carlton Property, s.r.o. v obchodnom registri.

1.3 Určovací žalobu v zmysle § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) považoval žalobca za jediný efektívny prostriedok právnej ochrany, nakoľko sa podľa neho žalovaný neoprávnene prezentoval ako zamestnanec a v tejto súvislosti hrozil žalobcovi iniciovaním nedôvodných konaní, pričom za daného stavu bolo pravdepodobné, že obdobné výzvy budú zasielané aj v súvislosti so mzdou za obdobie po novembri 2017. Žalovaný sa tiež neoprávnene prezentoval ako zamestnanec žalobcu aj voči tretím subjektom (Všeobecná zdravotná poisťovňa, Sociálna poisťovňa), čo malo za následok zo strany tretích subjektov iniciovanie nedôvodných administratívnych konaní vo vzťahu k žalobcovi, čím mohla žalobcovi vzniknúť škoda. Na základe uvedeného sa žalovaný zároveň mohol prezentovať ako domnelý zamestnanec aj v obchodnoprávných vzťahoch voči obchodným partnerom žalobcu, čo mohlo mať za následok, že žalobca bude takýmto konaním žalovaného zviazaný.

1.4 Súd prvej inštancie skúmal predovšetkým otázku naliehavosti právneho záujmu vychádzajúc z ustanovení § 137 a § 217 ods. 1 CSP. Konštatoval, že v danom prípade nebol daný/ preukázaný naliehavý právny záujem na navrhovanom určení, ktorý by zodpovedal aspoň jednej uvedenej požiadavke. Možnosť domáhať sa navrhovaného určenia nevyplývala zo žiadneho právneho predpisu, preto žalobca musel preukázať, že na ňom má naliehavý právny záujem. Súd prvej inštancie uviedol, že medzi stranami sporu existuje spor, či došlo k platnému vzniku pracovného pomeru na základe pracovnej zmluvy zo dňa 25.09.2017, pričom na túto otázku im dá odpoveď rozhodnutie súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15Cpr/2/2018, v ktorom sa žalovaný domáha voči žalobcovi zaplatenia mzdy. Otázku platnosti vzniku pracovného pomeru si musí vyriešiť súd v tomto konaní ako predbežnú otázku, nevyhnutnú pre rozhodnutie o splnení povinnosti. Žaloba o splnenie povinnosti má spravidla prednosť pred určovacou žalobou. Mal tiež za to, že otázka či pracovnú zmluvu so žalovaným uzavreli riadne a platne ustanovení konatelia žalobcu sa riešila vo vyššie uvedených obchodnoprávných sporoch, pričom bez jej zodpovedania nebude zrejmé možné rozhodnúť ani spor o zaplatenie mzdy. Podľa súdu prvej inštancie aj skutočnosť, že žalobca navrhol predmetné konanie prerušiť až do právoplatného skončenia konaní sp. zn. 28Cb/150/2017 a 33Exre/450/2017 svedčila o tom, že právny záujem na navrhovanom určení nemôže byť naliehavý. Zo žalobcovho návrhu na prerušenia konania mal tiež súd prvej inštancie za to, že jeho právna istota sa nemôže vyriešiť skôr, než sa skončí konanie pod sp. zn. 28Cb/150/2017.

1.5 Súdny určovacími žalobami riešia spory strán, ktoré sú aktuálne. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žiadne tvrdenia ani dôkazy nenasvedčovali tomu, že by žalovaný požadoval od žalobcu pracovný posudok alebo potvrdenie o zamestnávaní. Z toho, čo strany sporu uviedli navyše vyplývalo, že žalovaný pre žalobcu vôbec ani nepracoval, lebo mu to nebolo umožnené. Uviedol, že súdy neriešia ani tzv. hypotetické spory, ktoré by za určitých okolností mohli vzniknúť v budúcnosti. Súd prvej inštancie považoval za procesne neprípustné rozhodovať o tom, či má žalovaný právo na to, aby za neho žalobca odvádzal poistné, alebo či má žalovaný aj iné práva zamestnanca, ak by medzi nimi vznikol pracovný pomer. Na takúto hypotetickú a všeobecnú otázku totiž nemožno dať inú odpoveď než, že je zamestnávateľ povinný odvádzat poistné za svojich zamestnancov a zamestnanec má voči nemu všetky práva, ktoré mu priznáva Zákonník práce. Takéto súdne rozhodnutie nemôže žiadny spor vyriešiť. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne vyplývalo, že konanie vo veci vzniku sociálneho poistenia žalovaného na

základe pracovnej zmluvy zo dňa 25.09.2017 prerušila, pričom z odôvodnenia nebolo zrejmé, aké skutočnosti bude poisťovňa zisťovať, aby mohla vo veci rozhodnúť. V každom prípade podľa súdu prvej inštancie to nie je, ale rozhodnutie súdu, ktoré navrhol vydať žalobca v tomto konaní. O prípadnom vzniku sociálneho poistenia a o poistnom v sporných veciach rozhoduje Sociálna poisťovňa, nie súd. Súd prvej inštancie tiež konštatoval, že určovacou žalobou nemohol žalobca dosiahnuť ani to, že žalovaný už proti nemu nebude podávať žaloby o zaplatenie mzdy za ďalšie mesiace, keďže domáhať sa svojho práva zákonom stanoveným postupom na súde, je právom každého a je garantované v článku 46 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. septembra 2020 sp. zn. 4CoPr/3/2020 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1 Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že v danom prípade nebol preukázaný naliehavý právny záujem na navrhovanom určení, ktorý by zodpovedal aspoň jednej požiadavky uvedenej v § 137 CSP a zároveň sa stotožnil s jeho odôvodnením, pričom odvolacie námietky žalobcu nepovažoval za dôvodné. Na skonštatovanie správnosti odvolací súd dodal, že žalobca nepreukázal danosť naliehavého právneho záujmu na jeho určovaním žalobnom návrhu. Pokiaľ žalovaný už voči nemu podal žalobu na plnenie, v tomto konaní si súd ako predbežnú otázku vyrieši otázku platnosti pracovného pomeru medzi žalobcom a žalovaným a tiež otázka, či pracovnú zmluvu so žalovaným uzavreli riadne a platne ustanovení konatelia žalobcu, sa rieši vo vyššie uvedených obchodnoprávných sporoch pred Okresným súdom Bratislava I, vo veciach sociálneho poistenia rozhoduje Sociálna poisťovňa, nie súd. Určovacou žalobou by žalobca nemohol dosiahnuť ani tú istotu, že žalovaný už proti nemu nebude podávať žaloby o zaplatenie mzdy za ďalšie mesiace. Určovacou žalobou môže byť určené len jestovanie práva, prípadne právneho vzťahu existujúcemu ku dňu vyhlásenia rozsudku, obsahom žaloby nemôže byť určenia práva za dobu minulú a ani do budúcnosti (2Cdo/32/98, 2Cdo/131/06).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej len „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) a z § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP. Dovolateľ žiadal, aby najvyšší súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

3.1 Porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľ namietal v súvislosti s nedostatkom riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa podľa neho nevysporiadal s jeho odvolacou argumentáciou. Podľa dovolateľa odvolací súd len arbitrárne uviedol, že odvolacie námietky nepovažuje za dôvodné, avšak nevysvetlil z akých dôvodov. Odvolací súd bol povinný vyjadriť sa k odvolacím námietkam dovolateľa aj vtedy, ak ich nepovažoval za relevantné pre svoje rozhodnutie.

3.2 Nesprávne právne posúdenie v zmysle dovolacieho dôvodu § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP žalobca videl pri riešení viacerých otázok:

a) „ Má skutočnosť, že domnelý zamestnanec sa žalobou o splnenie povinnosti domáha voči domnelému zamestnávateľovi zaplatenia mzdy podľa pracovnej zmluvy, ktorú domnelý zamestnávateľ považuje za neplatnú, za následok, že domnelý zamestnávateľ nemá naliehavý právny záujem na určení, že práva domnelého zamestnanca podľa tejto pracovnej zmluvy tu nie sú, ak zároveň platí, že domnelý zamestnávateľ nemá možnosť podať voči domnelému zamestnancovi žalobu o splnenie povinnosti?“ Dovolateľ mal za to, že argumentácia odvolacieho súdu vo vzťahu k tomu, že v konaní o zaplatenie mzdy si súd ako predbežnú otázku posúdi aj to, či na základe pracovnej zmluvy vznikol alebo nevznikol medzi žalobcom a žalovaným pracovný pomer a že, žaloba o splnenie povinnosti má spravidla prednosť pred žalobou o určení, je nesprávna, keďže žalobca nemá k dispozícii žiadnu žalobu o splnenie povinnosti. Žaloba žalovaného o zaplatenie mzdy zároveň nie je spôsobilá odstrániť stav právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným vyplývajúcej z uzatvorenia pracovnej zmluvy. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe platí, že pravidlo o prednosti žaloby o splnenie povinnosti sa pri posudzovaní existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu neaplikuje vtedy, ak má takú žalobu k dispozícii len

žalovaný, avšak nie žalobca. Dovolateľ bol toho názoru, že keď odvolací súd dospel k tomu, že nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení preto, že žalovaný už podal žalobu o splnenie povinnosti, tak sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe (6Obo/232/2007, 2ObdoV/11/2019, 1MCdo/7/2004, R 28/2001, NS ČR 21Cdo/3772/2014, KS Prešov 7CoPr/3/2017, ÚS ČR I. ÚS 1440/2014). Dovolateľ mal zároveň za to, že keďže právnu záväznosť môže nadobudnúť výlučne výrok súdneho rozhodnutia a nie jeho odôvodnenie - platí, že posúdenie predbežnej otázky či je pracovná zmluva platná, nebude záväzná pre prípadné budúce právne spory žalobcu a žalovaného vyplývajúce z pracovnej zmluvy.

b) „Má skutočnosť, že prebiehajú súdne konania, v ktorých sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu o určovacej žalobe za následok, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení?“ Dovolateľ mal za to, že táto právna otázka ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, pričom uviedol, že sa jedná o otázku zásadného právneho významu a odvolací súd ju posúdil nesprávne. Podľa dovolateľa stav právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným existuje bez ohľadu na to, či sa vedú alebo nevedú iné konania, ktorých výsledok môže mať vplyv na rozhodnutie súdu v tomto konaní. Ak rozhodnutie súdu v tomto konaní závisí od výsledku iných súdnych konaní, súdom nič nebránilo, aby toto konanie prerušili až do skončenia týchto iných konaní. Dovolateľ to aj navrhol, pričom súdy mu nevyhoveli.

c) „Má skutočnosť, že žalobca navrhol prerušiť konanie o určovacej žalobe do skončenia súdneho konania, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu o určovacej žalobe za následok, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení?“ Dovolateľ mal za to, že táto právna otázka ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, pričom uviedol, že sa jedná o otázku zásadného právneho významu a odvolací súd ju posúdil nesprávne. Dovolateľ uviedol, že pre posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu nie je podstatné časové hľadisko, ale podstatné je vyriešiť neisté hmotnoprávne postavenie sporových strán.

d) „Má skutočnosť, že Sociálna poisťovňa si môže za účelom rozhodnutia vo veci sociálneho poistenia žalovaného (ako domnelého zamestnanca) podľa pracovnej zmluvy, ktorú žalobca (ako domnelý zamestnávateľ) považuje za neplatnú, predbežne posúdiť otázku (ne)platnosti tejto pracovnej zmluvy, za následok, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení, že práva žalovaného podľa tejto pracovnej zmluvy tu nie sú?“ Dovolateľ poukázal na rozhodnutie 4Cdo/105/2013. Uviedol, že žalobca má právo na to, aby aj v prípadoch, ak si správny orgán môže predbežne posúdiť otázku (ne)existencie práva, právneho vzťahu alebo (ne)platnosti právneho úkonu, túto otázku primárne a záväzne rozhodol všeobecný súd v sporovom konaní (II. ÚS 137/2018). Dovolateľ uviedol, že z vyjadrenia Sociálnej poisťovne nevyplýva aké konkrétne skutočnosti majú byť zistené, aby mohla v konaní pokračovať, avšak podľa neho, išlo o otázku, či je pracovná zmluva platná alebo neplatná. Existencia tohto sporu, v ktorom sa má meritórne a záväzne posúdiť otázka (ne)existencie práv žalovaného podľa pracovnej zmluvy je podľa dovolateľa jediným dôvodom prerušenia konania.

e) „Má žalobca naliehavý právny záujem na požadovanom určení len vtedy, ak určovacou žalobou môže dosiahnuť istotu, že žalovaný už nebude voči nemu podávať žiadne žaloby o splnenie povinnosti zo sporného právneho vzťahu?“ Dovolateľ mal za to, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe a nepochopil preventívnu funkciu určovacej žaloby. Preventívna funkcia určovacej žaloby neznamena dosiahnutie istoty žalobcu v tom, že žalovaný už proti nemu nebude podávať žiadne žaloby o splnenie povinnosti. Podľa judikatúry sa preventívna funkcia prejavuje v tom, že rozhodnutie o určovacej žalobe žalovaného odradí od podávania ďalších žalôb o plnenie. Dovolateľ mal za to, že ak bude existovať rozhodnutie o určovacej žalobe, žalovanému bude zrejmé, že prípadné žaloby o splnenie povinnosti budú neúspešné (rozhodnutie 40/1996, 6Cdo/392/2013).

f) „Zanikajú skončením pracovného pomeru všetky práva zamestnanca podľa pracovnej zmluvy?“ Dovolateľ mal za to, že táto právna otázka ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, pričom uviedol, že sa jedná o otázku zásadného právneho významu a odvolací súd ju posúdil nesprávne. Podľa dovolacieho súdu obsahom žaloby nemôže byť určenie práva za dobu minulú ani do budúcnosti.

(2Cdo/32/1998, 2Cdo/131/2006). S týmto tvrdením sa však dovolateľ nestotožnil, nakoľko mal za to, že nie všetky práva zamestnanca podľa pracovnej zmluvy zanikajú skončením pracovného pomeru, mnohé z nich trvajú naďalej (právo na mzdu, na náhradu škody, na zaplatenie odvodov na sociálne a zdravotné poistenie). Zároveň dovolateľ poukázal na to, že rozhodnutia Najvyššieho súdu, na ktoré odkázal odvolací súd riešili prípad, ktorý je odlišný a nie je ho možné v danom prípade aplikovať.

4. Žalovaný sa k dovolaniu vyjadril a žiadal, aby dovolací súd zamietol podané dovolanie v celom rozsahu ako nedôvodné a zaviazal dovolateľa k náhrade trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

6. Dovolateľ namietal nedostatočné vysporiadanie sa s jeho odvolacou argumentáciou. Podľa dovolateľa odvolací súd len arbitrárne uviedol, že odvolacie námietky nepovažuje za dôvodné, avšak nevysvetlil z akých dôvodov. Odvolací súd bol povinný vyjadriť sa k odvolacím námietkam dovolateľa aj vtedy, ak ich nepovažoval za relevantné pre svoje rozhodnutie.

7. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Podľa § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

11. Odvolací súd obmedzil odôvodnenie potvrdzujúceho napadnutého rozsudku na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 2 CSP vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

12. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozhodnutia v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takomto prípade sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. (III. ÚS 314/2018).

13. Ustanovením § 219 ods. 2 OSP (teraz § 387 ods. 2 CSP) je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd prirodzene musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nielen čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovor (5 Cdo 204/2011).

14. Dovolací súd má za to, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu neobsahuje náležité vysporiadanie sa so žalobcovou argumentáciou týkajúcou sa spochybnenia právneho posúdenia súdom prvej inštancie. Dovolateľ už v rámci odvolacieho konania poukázal na skutočnosti, ktoré namieta pred dovolacím súdom a to na to, že 1. naliehavý právny záujem existuje aj napriek tomu, že požadované určenie závisí od výsledku iných konaní, 2. že návrh na prerušenia konania neznamenal, že žalobca nemal v tomto spore naliehavý právny záujem, 3. že správne konanie vedené zo strany Sociálnej poisťovne bolo prerušené z dôvodu pochybností o (ne)platnosti pracovnej zmluvy, 4. že meritórne rozhodnutie o žalobe mohlo odradiť žalovaného od toho, aby podal ďalšie žaloby voči žalobcovi o splnenie povinnosti ako aj na judikáciu v rámci preukázania naliehavého právneho záujmu. Avšak v danom prípade sa odvolací súd nedostatočným spôsobom vysporiadal s jeho argumentáciou, keď len skonštatoval, že odvolacie námietky žalobcu nepovažoval za dôvodné.

15. Odvolací súd sa napriek výslovnému príkazu obsiahnutému v § 387 ods. 3 CSP, aby sa v odôvodnení vysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, s takýmito tvrdeniami uvedenými dovolateľom v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal dostatočným spôsobom, iba skonštatoval správnosť dôvodov uvedených okresným súdom ako súdom prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 2 CSP a uviedol, že odvolacie námietky nepovažoval za dôvodné. Dovolateľ pritom v podanom odvolaní uviedol tvrdenia týkajúce sa naliehavého právneho záujmu. Posúdenie vecí odvolacím súdom sa tak neodrazilo v jasnom a zrozumiteľnom zodpovedaní všetkých právnych a skutkovo relevantných otázok.

16. Tento nedostatok odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v otázke odvolacej argumentácie dovolateľa má za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené súdu v ustanovení § 387 ods. 2 a 3 CSP na riadne odôvodnenie rozsudku. Z tohto dôvodu je dovolanie žalobcu procesne prípustné podľa § 420 písm. f) CSP a dovolateľ v ňom dôvodne namieta ním uvádzanú procesnú vadu

zmätočnosti, pretože mu týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené realizovať jeho patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). S prihliadnutím na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa najvyšší súd nezaoberal ďalšími, v dovolaní namietanými vadami.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.